

Polska na drodze do GOSPODARKI O OBIEGU ZAMKNIĘTYM

Mapę drogową transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym z końcem ubiegłego roku przedstawiło Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii. Dokument ma w szczególności zidentyfikować działania na rzecz zwiększenia wydajności wykorzystania zasobów i ograniczenia powstawania odpadów. Podstawowe jej założenia to zrównoważona produkcja przemysłowa i konsumpcja, biogospodarka, nowe modele biznesowe, a także wdrażanie i monitorowanie kolejnych etapów gospodarki o obiegu zamkniętym w Polsce.

Gospodarka o obiegu zamkniętym (GOZ) staje się jednym z elementów strategii w coraz większej liczbie państw, regionów, a nawet miast. O ile najbardziej znane wydają się krajowe programy strategiczne z Holandii (rządowy program GOZ-u do roku 2050) i z Finlandii (mapa drogową GOZ-u na lata 2016-2025), to dołączenie (już teraz lub planowane) do tego grona chociażby takich państw jak Dania, Estonia, Francja, Hiszpania, Portugalia, Słowenia i Włochy pokazuje, że kierunek ten jest ogórnioeuropejski i potwierdza, że nakreślona w 2015 r. przez Komisję Europejską idea nie tylko materializuje się w kolejnych inicjatywach na poziomie Unii, ale też uznawana jest przez państwa członkowskie jako szansa na dalszy rozwój. To, że GOZ ma swoje oddzielne strategie również w belgijskiej Flandrii, w Szkocji albo Londynie uświadcza też, jak wielki potencjał GOZ drzemie lokalnie, przy uwzględnieniu uwarunkowań społecznych, gospodarczych czy nawet geograficznych.

MAPA DROGOWA GOZ-U

W Polsce GOZ – jako element większej całości – dostrzeżony został w przyjętej w lutym 2017 r. przez rząd Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Sama Strategia mówi o stojących przed Polską wyzwaniach dotyczących rozwoju gospodarczego i ochrony środowiska. Dokument wskazuje na wyzwania związane z nierów-

nowągą na rynkach surowców oraz o rywalizacji cenowej ich eksporterów, grożącą destabilizacją gospodarczą. Mówi też o zagrożeniu spadkiem innowacyjności, ryzyku osłabienia dynamiki rozwoju gospodarki światowej, a także zaostrzeniu problemów najważniejszych partnerów gospodarczych Polski. Biorąc te i inne elementy pod uwagę, Polska zdecydowała o opracowaniu krajowej Mapy drogowej GOZ-u, która będzie jednym z projektów strategicznych wynikających ze wspomnianej Strategii.

⚡ Nie zrealizujemy celów gospodarki o obiegu zamkniętym bez stworzenia działań bezpośrednio ukierunkowanych na konsumentów. Edukacja społeczeństwa i zmiany stylu życia są niezbędnym elementem przejścia na GOZ.

DŁUŻSZE ŻYCIE PRODUKTÓW

Mapa drogową ma być zestawem narzędzi, które przyczynią się do wdrożenia w Polsce tego nowego modelu gospodarczego, i dotyczyć ma wszystkich uczestników życia społeczno-gospodarczego. Chodzi więc o przedsiębiorców, sektor nauki, konsumentów i wszystkich innych. Przykładowo: nie wystarczy w odpowiedni sposób produktu wytworzyć. Ważne jest też, jak się go wykorzystuje oraz co i w jaki sposób robi się z odpadem, który z niego powstanie. I tutaj

pojawia się już jeden z podstawowych podziałów, według którego zaproponowane są działania w Mapie drogowej. Jest to podział na zrównoważoną konsumpcję i zrównoważoną produkcję. Idąc dalej: tej ostatniej nie zrealizujemy, jeżeli przedsiębiorcy nie dokonają radykalnej zmiany w modelach biznesowych, zgodnie z którymi prowadzą działalność gospodarczą. Dlatego właśnie modele biznesowe to kolejny ważny temat w Mapie drogowej GOZ-u. Ponadto dostrzec należy niezwykle potencjał wszystkich sekto-

rów gospodarczych, które zbiorczo można określić jako „biogospodarka”. Wynika to m.in. z polskich uwarunkowań surowcowych i potencjału wykorzystywania tego, co lokalne. W ten sposób dochodzimy do zidentyfikowanych w Mapie drogowej priorytetów rozwoju polskiej gospodarki o obiegu zamkniętym. Chodzi w szczególności o zidentyfikowanie działań na rzecz zwiększenia wydajności wykorzystania zasobów, ograniczenia powstawania odpadów oraz ich zagospodarowania. Przyjąć należy, że GOZ to model